

Studio 44, Stockholm: Zhenchen Liu (21/8-7/9)

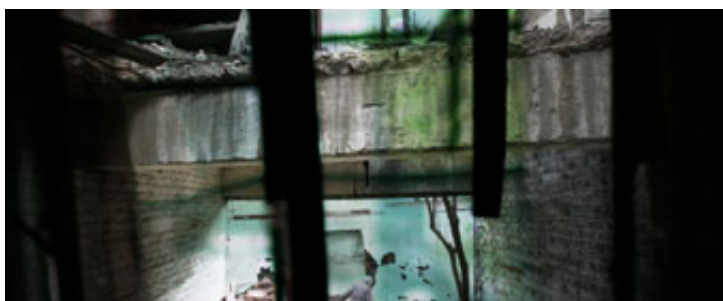
Allt samhälleligt framåtskridande har sitt pris. Men kvaliteten i ett samhälles moral kan mätas i hur högt medborgarna anser att detta pris får vara. Härvidlag är skillnaderna faktiskt mindre än vad man kan tro mellan totalitära stater och demokratier av olika schatteringar. Den självlegitimerande hänsynslösheten och likgiltigheten för olyckor som drabbar någon annan är lika grundmurad i bägge samhällssystemen. Zhenchen Liu föddes samma år som Mao Zedong avled och den kinesiska kulturrevolutionen kraschlandade efter årtal av blodig terror och förtryck. Han växte upp i Shanghai, den stad i Kina som kanske mer än de övriga (Hongkong undantagen) kommit att symbolisera det västerländska inflytandet i Kina, på gott och ont. Vid 24 års ålder lämnade han dock Kina, och har sedan dess varit bosatt i Paris, en annan stad med kulturellt förpliktande renommé. Hemlandet brukar han besöka någon gång per år. I Sverige kunde vi i våras se hans film "Under Construction" i samband med videofestivalen "Trunk". Nu visar han foton och video på Studion 44 i samarbete med producenten/agenten Twochange.

Kina har på kort tid blivit alla upphöjda – och missförstådda – västerländska arkitekters våta dröm. Här finns både pengarna och ambitionerna att förvandla Kina till modernitetens högborg. Om det kan man ha sina synpunkter: visionära skapelser hamnar sida vid sida med människofientliga skyskrapor i värsta Metropolis-anda. Detta är också bakgrunden till Zhenchen Lius konstnärskap. Flertalet av hans verk utgår från Shanghai, en stad han återbesökte efter ett antal år i Europa, och som han inte längre kunde känna igen. "Shanghai Shanghai" skildrar också ett möte, inte bara med staden som sådan, utan lika mycket med visionen av staden, makthavarnas vilja att trycka ned modernitetens silverglänsande hjälm på medborgarnas trötta huvuden. Baksidan är den bulldozerpolitik man bedriver i stadens äldre distrikt – detsamma har vi nyligen kunnat se exempelvis i OS-aktuella Beijing – där såväl invånare som bebyggelse schaktas bort utan att man lägger fingrarna emellan.

Zhenchen Liu ger de bortsorterade människorna röst, men han gör det inte med någon jannejosefssonsk böjelse för spektakulär demagogi. Bilderna av skövlade byggnader, där de boende ibland inte ens hunnit flytta ut innan väggarna börjar rivas, är nakna och brutala i sin detaljrikedom men likväl inte bärare av en mediemotiverad indignation. Zhenchen behåller den distans som förmodligen är en oundviklig konsekvens av vistelsen i Europa. För det mesta befinner sig hans kamera på behörigt avstånd från det han skildrar, man känner bokstavligt talat den hinna som skiljer honom från den värld i vilken han är en initierad men ändå tillfällig besökare. Men denna distans är också hans styrka som konstnär. Han kan tillåta sig att visa prov på en närmast Fritz Lang-inspirerad fascination inför den moderna staden som organism, samtidigt som han sympati med de drabbade är uppenbar.

I "Shanghai Express" (som visas i Twochanges skyltfönster under utställningsperioden) komprimerar han ett dygn i stadens intensiva byggplatscentrum till ett fåtal minuters film, där de febrila aktiviteterna nere på marken skildras från utsikten från ett 56-våningshus. Plötsligt förvandlas det storslagna och imponerande med stadens förvandling till en modern metropol till föga mer än

det planlösa virrvarr man tycker sig se när man stirrar ned på en myrstack. Visionerna, politiken, de enskilda människooödena suggs upp i en malström av aktivitet, till synes för dess egen skull. I filmen

"Under Construction" är perspektivet delvis ett annat: verket domineras av en lång kameraåkning genom fotomontage av ruiner, hukande under en domedagsgrå himmel. Moderniteten antar skepnaden av en krigszon, ett ingenmansland som måhända är dömt att bli tummelplats för de avhystas osaliga andar. Till och med Andrej Tarkovskijs symbolladdade, svarta hund tronar högst uppe på en ruinhög, en påminnelse om att det okända förr eller senare kommer att kräva sin tribut.

Men någon kulturfilosofisk ruinromantik ägnar sig inte Zhenchen Liu åt. Man skall fördenskull inte bortse från det stora skönhetsvärde som hans bildspråk besitter, liksom hans mycket raffinerade känsla för komposition och dramaturgi. Både hans filmer och fotografier har en saklighet som eliminerar riskerna för övertolkning. Varje enskild detalj tillåts vara vad den är, men blir på så sätt också intakt i sin egenskap av tidsvittne. I högarna av grådaskigt rivningsbråte kan vi urskilja enstaka färgklickar, kläder eller husgeråd som en gång tillhört en människa med ett namn och ett ansikte. Zhechen Liu berättar för oss att de funnits. Resten är upp till oss och vårt moraliska ansvar.

Adress: Tjärhovsgatan 44

>>Överst på sidan

2008-08-26 Anders Olofsson (text), Zhenchen Liu (foto)

Här kan du berätta vad du tycker om artikeln! Observera att dina synpunkter går till redaktören, och inte publiceras med automatik.

Sänd!

Innehållet på dessa sidor är skyddat enligt lagen om upphovsrätt. Copyright (om ej annat anges): Konsten samt respektive författare. Visningen optimerad för IE/Netscape 4.x, samt upplösningen 1024x768 bildpunkter.